

פתח דבר

מורים יקרים,

עם סיום מלחמת העולם השנייה באירופה במאי 1945 היה העם היהודי שרוי במשבר עמוק. השואה שהתרחשה בזמן המלחמה הובילה להשמדתם של כשישה מיליון יהודים, כשליש מהיהודים בעולם. מיהדות אירופה, עיקר מניינו ובניינו של העם היהודי, לא נותרו אלא שרידים. כ-300,000 פליטים ועקורים יהודים, שרידי יהדות אירופה, לא מצאו עוד את מקומם ביבשת. למרות זאת, ולמרות מחויבותה הרשמית של בריטניה להקמת בית לאומי ליהודים בארץ ישראל, סירבה ממשלת בריטניה לאפשר את העלאתם של הפליטים והעקורים.

במאי 1948, שלוש שנים בלבד לאחר תום מלחמת העולם השנייה באירופה, ולמרות הקשיים העצומים שהיו מנת חלקם של העם היהודי, התנועה הציונית והיישוב היהודי בארץ ישראל, קמה מדינת ישראל. היה זה שיאו של המפעל הציוני. הציונות, אשר החלה את צעדיה הראשונים בסוף המאה ה-19 באירופה, הצליחה להגשים את חזון הקמתה של מדינה יהודית בארץ ישראל.

אין להתעלם מהפער שבין עומק המשבר לבין ממדי ההישג הציוני ומהמעבר המהיר "משואה לתקומה". פער זה הוליד במרוצת השנים סברות שונות שלפיהן השואה היא אשר אִפשרה את הקמתה של מדינת ישראל. סברה זו משמשת מפעם לפעם את אויביה של ישראל, הטוענים כי ישראל הוקמה בחטא על ידי מדינות המערב כדי לפצות את העם היהודי על פשעי הנאצים באירופה. חלקם אף טוענים כי היהודים אינם מהווים עם, אלא קבוצה דתית, ולפיכך אינם זכאים למדינת לאום משלהם. טענות אלה מוצגות כדי להצדיק את הקריאה להשמדתה של ישראל, בהתעלמות כמעט מוחלטת מהמפעל הציוני, מתהליך ההתעצמות שהתקיים בקרב היישוב היהודי בארץ ישראל עד לפרוץ מלחמת העולם השנייה, ממאבקם של התנועה הציונית והיישוב היהודי לעצמאות בשנים שלאחר המלחמה ומהמאבק הקיומי שנאלצה מדינת ישראל לקיים גם לאחר הקמתה.

הספר המונח לפניכם מיועד לתלמידי תיכון הניגשים לבחינת הבגרות בהיסטוריה חלק ב'. הוא מציג את המפעל הציוני בארץ ישראל בשנים 1945–2000. מתוארים בו המאבק למען הקמתה של מדינת ישראל בשנים שלאחר השואה, הקשיים שניצבו בפני המדינה לאחר הקמתה, יחסיה עם מדינות האזור, מאבקה לביסוס ביטחונה ומאמציה לזכות בהכרה מדינית (כל אלה נרמזים בכותרתו של הספר). יש בידיעת היסטוריה זו כדי לסייע בפיתוח חוסן לאומי ויכולת להתמודד עם הטענות שמעלים גורמים אנטי-ישראלים.

להלן אסקור את הרציונל שהנחה אותי בכתיבת הספר ובעיצוב מבנהו. אני מאמין שהכרת הרציונל והמבנה עשויה לסייע לכם ולתלמידיכם להפיק מהספר את המרב ולהפוך את הלימוד באמצעותו לחווייתי.

1. הרציונל

מטרתו העיקרית של ספר לימוד זה היא להביא את הלומדים להכרת המפעל הציוני ומדינת ישראל בהקשר של ההיסטוריה היהודית וההיסטוריה הכללית ולהבנת השפעתן של המגמות הגלובליות והאזוריות על מדינת ישראל. כוונתי הייתה לעצב ספר שייצור עניין בקרב הלומדים ויסייע למורים להפוך את הוראת ההיסטוריה לחוויה מזמינה ומסקרנת.

מתוך מטרת כלליות אלה נגזרו היעדים הבאים:

- ☞ **התאמה לתכנית הלימודים:** הספר נכתב בהתאמה לדרישות תכנית הלימודים שקבע משרד החינוך. נעשה מאמץ מיוחד להתאים את מבנה הספר, ואף את הכותרות שבו, לתכנית הלימודים ולמידע המופיע ב"אשנב".
- ☞ **הקפדה על רמת כתיבה מדעית:** הספר נכתב בהקפדה על רמת תוכן אקדמית, העומדת בקריטריונים מדעיים, ובהקפדה על הצגת חידושים מדעיים. במקביל נעשה מאמץ מיוחד להציג נקודות השקפה מרובות ולהימנע, ככל

האפשר, מהכרעה. מגמה זו באה לידי ביטוי, למשל, בפרק העוסק בהסכמי שביתת הנשק והבעיות שנתרו בלתי-פתורות.

⓪ **נגישות לקוראים הצעירים:** הספר נכתב מתוך הנחה שהוא מיועד בראש ובראשונה לתלמידי תיכון ולכן עליו להיות ידידותי בעבורם – קל לקריאה ובעל מבנה פנימי ברור. עם זאת, הדבר נעשה בלי לוותר על רמת הכתיבה המדעית הנדרשת ועל הרמה הלימודית שקבע משרד החינוך.

⓪ **שימושיות לתלמידים:** הספר מכיל את כל החומר הלימודי שהתלמידים נדרשים להכיר לקראת הבחינה. עם פרסום מסמכי ההלימה נפרסם באתר האינטרנט שלנו את העמודים הרלבנטיים מתוך הספר (ראו להלן). הספר מכיל גם מידע אשר לפי שעה משרד החינוך לא דרש את הוראתו. הדבר עשוי להתברר כשימושי במיוחד במקרה של שינויים עתידיים בתכנית הלימודים.

⓪ **העשרה מעבר למינימום הלימודי הנדרש:** הספר נועד לספק לתלמידים הסקרנים וחפצי הדעת מידע מעל למינימום הדרוש להם לבחינה.

⓪ **למידה רב-ממדית:** הספר נועד לאפשר למידה מגוונת ומעניינת על ידי שימוש במפות, בתמונות ובעיקר בקטעי המקור הרבים המובאים בו. דבר זה עשוי לתרום תרומה משמעותית לגיוון השיעור ולהגברת העניין של התלמידים. במדריך למורה אפשר למצוא קטעי מקור נוספים והצעות לדיון ולהתייחסות בכיתה המבוססות על החומרים המובאים בספר הלימוד. כמו כן יש בו המלצות לסרטים רלבנטיים, אתרי אינטרנט וסיוורים לימודיים. עם זאת חשוב להדגיש כי מפאת קוצר הזמן העומד לרשות המורים אי אפשר להציג בפני הכיתה סרטים ופרקים מלאים בפני הכיתה. המורים נדרשים להשתמש בהם במידה ובשיקול דעת. חשוב להתעדכן באתר מפמ"ר היסטוריה, בדף "מומלץ מפמ"ר", בו תמצאו המלצות מפורטות לסיוורים המותאמים לתכנית הלימודים.

⓪ **חינוך ערכי:** המידע המצוי בספר ודרך כתיבתו אינם מכונים רק להקניית ידע על הנושאים הנלמדים, אלא גם להשגת היעדים הבאים (חלקם נרמזים בכותרתו של הספר, ומומלץ להסב את תשומת לב התלמידים לכך):

✓ **חינוך להכרה לאומית ולחוסן לאומי:** המידע המוצג בספר נועד להביא את הלומדים להכרת הקשיים שניצבו בפני העם היהודי לאחר השואה, במאבקו להקמת המדינה ובמאמציו לבסוּסה.

הצורך שבחינוך להכרה לאומית עולה בעיקר בדור זה של תלמידים, אשר רבים מהם בני דור שלישי ליהודים שעלו לישראל בשנים שלאחר הקמת המדינה ולכן נוטים לראות בעצם קיומה של מדינה יהודית דבר מובן מאליו.

הבנת המלכוד שאליו נקלע העם היהודי במהלך השואה; הבנת עומק המשבר הדמוגרפי שאליו נקלע בעקבות השמדת יהדות אירופה, לצד המשך קיומו של העם היהודי והקמת מדינת ישראל; הבנת הקשיים שהיו כרוכים בהקמת המדינה, גם לאחר השואה שהתחוללה באירופה; והכרת מאבקה של מדינת ישראל לביסוס קיומה ומעמדה כמדינה בת קיום – כל אלה עשויים לתרום לפיתוח חוסן לאומי. חוסן זה דרוש כדי לסייע לדור הצעיר לראות את הקשיים והאיומים שעמם נאלץ העם היהודי להתמודד כיום ככאלה שאפשר להתמודד עמם. בסופו של דבר, ההתמודדות עם קשיים אלה מוטלת על כתפיו של דור זה.

ראוי שהדור הצעיר ידע להוקיר את הזכות שנפלה בחלקו לחיות במדינה יהודית ויבין עד כמה שונה מצבו של העם היהודי היום ממצבו בתקופת השואה. הכרה זו עשויה לתרום להתפתחותו של שיח ציבורי הגיוני, אשר – עד כמה שהדבר אפשרי – יהיה פטור מהשפעתם המזיקה של הלכי רוח שבמרכזם חרדה קיומית.

בפני הדור הבא ניצבים אתגרים מורכבים. לכאורה נראה כי אתגרי קיומה של המדינה פשוטים מאתגרי הקמתה. התשתיות הדמוגרפית, הביטחונית והמדינית העומדות לרשותנו היום חזקות מאלו ששימשו את דור מייסדי המדינה. אולם קיום המדינה, בניגוד לתהליך הקמתה, אינו מעורר התלהבות, ולעתים מלווה בירידת

מתח (כמאמר המשפט הידוע: "קל להקים מדינה יותר מאשר לקיימה"). לימוד מעמיק של התהליך ההיסטורי שהביא אותנו עד הלום עשוי לסייע לדור העתיד ללמוד כי הבנה אחראית של המציאות היא תנאי הכרחי להתמודדות עם אתגרי העתיד.

✓ **חינוך לערכי הדמוקרטיה:** הצורך לחנך את הדור הצעיר לאמץ את עקרונות הדמוקרטיה נובע דווקא מכך שדור התלמידים הנוכחי נולד ברובו לתוך מדינת לאום יהודית ודמוקרטית, שבה הוא משתייך לקבוצת הרוב. הצורך הטמון בחינוך לערכי הדמוקרטיה עולה מהצורך להיאבק במגמות של חוסר סובלנות כלפי קבוצות מיעוט בחברה הישראלית, כלפי גישות שאינן לאומיות בקרב קבוצות שונות בעם היהודי, וכלפי פרשנויות שונות של הלאומיות הבאות לידי ביטוי במגוון המפלגות והתנועות הפוליטיות בישראל (בתחומי הביטחון, הכלכלה, החברה והתרבות).

משטר דמוקרטי לא יוכל להתקיים בלא חינוך שיטתי של הדור הצעיר להפנמת ערכי הדמוקרטיה. הנושאים הנדונים בספר זה עשויים לתרום תרומה משמעותית להשגת מטרה זו. ראוי שתלמידים ידעו כי החזון של התנועה הציונית היה הקמתה של מדינה יהודית-דמוקרטית. התפיסות הליברליות, החברתיות והלאומיות שהתפתחו במאה ה-19 אומצו על ידי התנועה הציונית, ומדינת ישראל מחויבת להן גם היום. כך עולה מכתביו המוקדמים של הרצל, ממבנה התנועה הציונית, מהפרקטיקה הפוליטית שהנחתה את הציונות מראשית ימיה, ממגילת העצמאות וממבנה המשטר הדמוקרטי הקיים בישראל מיום הקמתה ועד היום. מחויבותה של ישראל לערכי הדמוקרטיה לא נחלשה במרוצת השנים, למרות האיומים הביטחוניים הקשים שמהם היא סובלת מיום הקמתה. מסר זה עשוי לחזק את תחושת מחויבותו של דור התלמידים גם להיבט הדמוקרטי שבחזונה של התנועה הציונית. תלמידים אשר יזהו את הדמוקרטיה עם הציונות עשויים לראות בה מסורת יהודית-ציונית ולפתח כלפי הרעיון הדמוקרטי תמיכה רגשית, שאינה נובעת רק משכנוע תבוני.

שימו לב!

יעדים אלו נרמזים בשמו של הספר.
כדאי להתייחס לכך במפורש בכיתה עם תחילת הלימוד בספר ובמהלכו.

✓ **חינוך לחשיבה מעמיקה:** לימוד ההיסטוריה מאפשר לנו לא רק להכיר אירועים ותהליכים, אלא גם להבין את מורכבותם. ראוי למשל שהתלמידים יבינו שההחלטה להכריז על הקמת מדינת ישראל לא הייתה מובנת מאליה; שמלחמת ששת הימים פרצה בשל שילוב של גורמים שונים; שמלחמת יום הכיפורים, אשר נסיבות פריצתה מוסיפות להעסיק את המחקר ההיסטורי, סייעה למדינות ערב לשקם את גאוותן הלאומית, אף על פי שגם מלחמה זו הסתיימה בניצחון צבאי ישראלי (תהליך הפוך התרחש בישראל); ושבאופן פרדוקסלי סללה מלחמה זו את הדרך להסכם השלום שנחתם עם מצרים.
אני מאמין שאם נצליח לגרום לתלמידים להבין שהאירועים ההיסטוריים הם מורכבים ורבי פנים, נוכל להגביר את הסיכוי שבעתיד הם יפתחו יחס זהיר כלפי טיעונים פשטניים חד-ממדיים ויטו לפתח עמדות פוליטיות אשר יביאו בחשבון טווח רחב של שיקולים.

✉ **סיוע לעבודת המורים:** כמורה העובד עם תלמידים זה שנים רבות, וכמי שבא מן השטח, ניסיתי לעצב ספר זה בדרך שתסייע לעבודת המורים בכיתה ובעת כתיבת מבחן (מורים המלמדים באמצעות ספר זה יכולים לצלם מתוכו

קטעי מקור שונים ולהשתמש בהם במבחנים). הדבר נעשה על ידי שימוש מרובה במקורות מסוגים שונים ובהם מפות, תמונות ובעיקר קטעי מקור כתובים.

חשוב מאוד להשתמש במקורות. המקורות משולבים בטקסט, ואינם מוצגים בסוף הפרק, כדי לעודד את הקריאה בהם.

עם זאת השימוש במקורות שהובאו בספר הוא אופציונלי. בשל כך, וכדי שלא לקטוע את רצף הקריאה של התלמידים, הובאו קטעי המקור בסוף כל סעיף ולא במהלכו. מבנה זה מאפשר למורים להחליט באילו כיתות ללמד את קטעי המקור, כולם או מקצתם, על פי שיקול דעתם ובהתאם לרמת התלמידים בכיתה ולתחומי העניין שלהם. מורים המלמדים בכיתה הטרוגנית יוכלו להיעזר בקטעים אלה על ידי כך שיפנו חלק מתלמידיהם, מאלה המגלים עניין בחומר הלימודי מעבר למינימום הנדרש, לקרוא בהם כקריאת רשות.

תרגול שאלות מסדר גבוה: אחד היעדים שקבע משרד החינוך בתכנית הלימודים החדשה, במסגרת האופק הפדגוגי שהוא שואף להשיג, הוא הבאת התלמידים למידה משמעותית באמצעות שימוש בשאלות מסדר גבוה. קטעי המקור המובאים בספר זה מאפשרים למידה המכוונת ליעד זה. בהמשך יובאו דוגמאות רבות לשאלות מעין אלה, הנסמכות על קטעי המקור המובאים בספר.

2. מבנה הספר

הספר כולל 23 פרקים. הפרקים מחולקים לארבעה שערים ובסופם פרק מושגים:

☞ **שער ראשון:** סיום המנדט הבריטי

☞ **שער שני:** מלחמת העצמאות

☞ **שער שלישי:** המזרח התיכון בשנות ה-50 וה-60

☞ **שער רביעי:** ישראל – 50 השנים הראשונות

☞ **פרק מושגים:** פרק זה כולל מושגים מרכזיים שנלמדו בספר, לנוחיותם של התלמידים. מושגים אלה מצוינים לכל אורך הספר בסימון כוכבית המפנה לפרק המושגים.*

3. העיצוב הגרפי

העיצוב הגרפי של תוכן הספר נועד להקל על ההתמצאות בו:

☞ **עיצוב הרקע לדפי הספר:** כל פרק, וכל קבוצת פרקים העוסקים בנושא משותף, מסומנים בתצלום או בציור נפרד, המופיע בחלקו השמאלי התחתון של הדף השמאלי. מטרת סימון זה היא להקל על הקוראים את ההתמצאות בספר.

☞ **קטעי העשרה:** קטעים אלה מובלטים על רקע נפרד המבדיל אותם מתוכן הפרק שבו הם משובצים.

☞ **צלמיות:** בספר נעשה שימוש בצלמיות (אייקונים) לסימון חלקים קבועים המופיעים בו, כמו קטעי מקור, שאלות וקטעי שימו לב.

4. מבנה פרקי הספר

הפרקים בנויים במבנה של מעין מערך שיעור למורים או סיכום שיעור לתלמידים וכתובים בשפה זורמת אשר אינה פוגעת בתוכן וברמה המדעית הנדרשת. הפרקים נחלקים למספר חלקים:

☞ **כותרות המתמצות את התוכן:** כותרת הפרק וכותרות המשנה (ראו להלן) מתמצות בצורה ברורה את תוכן הטקסט שיובא בהמשך הדברים.

☞ **הקדמה קצרה:** ההקדמה מתארת בקצרה את החומר המובא בפרק ואת מבנהו ומקשרת אותו למסגרת הכוללת של הספר.

☞ **פרקי משנה:** כל פרק מחולק לפרקי משנה. בראש כל פרק משנה מופיעות כותרות ממוספרות (1, 2, 3...). המסכמות בקצרה את תוכנו. לעתים מחולקים פרקי המשנה בחלוקה נוספת המסומנת באותיות. למשל, בפרק

משנה 1 מופיעים סעיפים (א), (ב) וכולי. לעתים יש חלוקה פנימית נוספת של הטקסט לסעיפים, המסומנים באותיות או בסימנים גרפיים.

⓪ **משפטים מודגשים:** משפטים אלה נועדו לכוון את התלמידים לידע המרכזי המופיע בפרק. הדגשות אלה נועדו בעיקר לסייע לתלמידים להתכונן לקראת הבחנים והמבחנים.

⓪ **קטעי מקור:** קטעי המקור כוללים מקורות ראשוניים, שחיברו בני התקופה, ומקורות משניים, בעיקר פרי עטם של היסטוריונים המספרים על הדברים בדיעבד.

קטעי המקור יוכלו לשמש תלמידים המגלים עניין רב יותר בנלמד, גם אם לא התבקשו לעיין בהם. כאמור, אני סבור שקריאת קטעים אלה עשויה לתרום להם להבנה מעמיקה יותר של החומר הלימודי ולהעניק להם בסיס ידע רחב יותר כאנשים בוגרים.

⓪ **תצלומים, תרשימים, צירי זמן ומפות:** פרקי הספר כוללים מספר רב של תצלומים, תרשימים, צירי זמן ומפות שמטרתם להדגים את החומר בדרכים נוספות, לשמש בסיס לדיון בכיתה ולהפוך את הלימוד לחווייתי ורב חושי, הגולש מעבר למסגרת הלימוד הרשמית. לפיכך, מלבד התמונות ההיסטוריות, כלומר תצלומים וציורים שנוצרו סמוך להתרחשות האירועים, שולבו בפרקי הספר גם תצלומים המנציחים אתרים לאומיים. תצלומים אלה נועדו להראות ללומדים את השפעת הסוגיות ההיסטוריות הנדונות על מציאות החיים בהווה. אפשר להשתמש בהם כמו בקטעי מקור לא כתובים, כאלה המופיעים בשנים האחרונות בבחינות הבגרות. לצורך כך תוכלו להיעזר בשאלות המופיעות בסמוך לרבים מהתצלומים.

⓪ **בקצה – המושגים המרכזיים שנדונו בפרק:** בסוף כל פרק הסבר קצר המסכם את הרעיונות והמושגים המרכזיים שנלמדו בו. חשוב מאוד שכל התלמידים יבינו את הסיכום המופיע בחלק זה!

⓪ **שאלות הנחלקות לשלושה סוגים:**

- ✓ שאלות פתיחה כלליות, שמטרתן לכוון את התלמידים בקריאה ראשונה לצורך הכנת שיעורי בית.
- ✓ שאלות סיכום לתרגול, שמטרתן לתרגל את החומר בעזרת שאלות הקרובות ברמתן לרמת השאלות המקובלות בבחינות הבגרות.
- ✓ שאלות העוסקות בקטעי המקור ובתמונות. הן כוללות שאלות ברמה בסיסית, בינונית וגבוהה.

שימו לב!

כדאי מאוד לשתף את התלמידים במבנה הספר, בעיצובו הגרפי ובמבנה הפרקים. כאמור, השיתוף עשוי לשפר את התייחסות התלמידים למקצוע ולשרת טוב יותר את תהליך הלמידה (להרחבה על תפיסה זו קראו לעיל על הרציונל שהנחה אותי בכתיבת הספר).

5. המדריך למורה

במדריך למורה המובא להלן תמצאו:

- ⓪ **פירוט יעדי ההוראה:** פירוט יעדי ההוראה ותמצית החומר שהתלמידים אמורים להפנים. כאמור, בסוף כל פרק התלמידים יכולים למצוא פירוט של מטרות אלה, וזאת בהתאם לרציונל שתואר קודם לכן.
- ⓪ **קשיים צפויים בהוראת הנושא:** תיאור של קשיים אפשריים שבהם המורים עלולים להיתקל במהלך הוראת הנושא, ובהם: מילים קשות, מושגים מופשטים וכן קשיים רגשיים ואחרים העלולים להקשות על תהליך הלמידה.
- ⓪ **הצעות דידקטיות:** הצעות להתמודדות עם הקשיים הצפויים בהוראת הפרק, הפעולות ורעיונות נוספים.

היי סקול ספרי הכנה איכותיים לניגשים לבחינות הבגרות
 משרדנו: ת.ד 3 מעלה אדומים 98100, טל' 02-5905479, פקס: 077-4246600
 בקרו באתרנו: www.hi-school.co.il דוא"ל: support@hi-school.co.il

- ☞ **הצעות לדין ולהתייחסות נוספת בכיתות חזקות:** הצעות אלה מאפשרות למורים לגוון את דרכי ההוראה ולהגביר את העניין של תלמידיהם בחומר הלימודי. רמת ההצעות אינה אחידה. המורים יתאימו את ההצעות לכיתות שבהן הם מלמדים על פי שיקול דעתם.
- ☞ **קטעי מקור נוספים לשימושכם:** קטעי מקור אשר לא נכללו בספר הלימוד כדי להימנע מעיבוי הספר ומהכבדה על התלמידים.
- ☞ **המלצות לקריאה נוספת ולהעשרת הידע:** המלצות לחומרי קריאה נוספים, סרטים ואתרי אינטרנט.

6. הזמנה לדו-שיח

ספר זה עוצב בהתאם ללקחים שהפקתי נוכח שנים רבות של עבודה עם תלמידים, ותוכן לספק מענה לצרכים שזיהיתי. עם זאת מובן מאליו כי יש בידים – עמיתים המורים, הניצבים בפני כיתות ברמה היומיומית ומכירים מקרוב את צרכי התלמידים – תובנות העשויות לתרום משמעותית לשיפור נוסף בכתיבה. לפיכך אני מזמין כל אחד ואחת מכם לראות בספר זה פתח לדו-שיח. **אשמח מאוד ללמוד מכם באיזו מידה שירת אתכם ספר זה, באיזו מידה הוא סיפק מענה לצורכי תלמידיכם, להישף לרעיונות חדשים ולקבל מכם הצעות לשיפור, הערות, הארות ותובנות.**

אני מבטיח להתייחס לכל פנייה שתגיע אליי ברצינות ובכבוד ראש. אנא העבירו פניותיכם באמצעות אתר האינטרנט www.hi-school.co.il (ראו להלן).

7. אתר האינטרנט של היי סקול (www.hi-school.co.il)

מומלץ לבקר מפעם לפעם באתר האינטרנט שלנו. באתר תוכלו למצוא את הנושאים הבאים:

- ☞ הצעות דידיקטיות נוספות
  - ☞ הפניות נוספות למקורות לקריאה נוספת
  - ☞ מיקוד למידה המותאם לעמודי הספר (לאחר פרסום מסמכי ההלימה על ידי משרד החינוך)
- כאמור, אשמח מאוד לקבל את הערותיכם!** אם תהיו מעוניינים בכך, תוכלו לעשות זאת באמצעות אתר האינטרנט.

אני מקווה שתמצאו את החומר המופיע בספר מועיל ושימושי וכן שתמצאו ערך מוסף בחומר המופיע במדריך למורה.

בהצלחה!

יגאל משעול